

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban évi: —
 Egész évre — 16 kor.
 Folyóévre — 4 „
 Helyben házhoz hozva:
 Egész évre — 20 kor.
 Folyóévre — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Folyóévre — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 szombat utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczka-utca 8.

Amennyiben kifizetés visszadását
 vagy megújításra nem vállalkozik.

Működésének és hirdetésnek a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes adatok ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, május 28.

Ember és kenyér.

Nagy dolog a biztos kenyér.
 Mikor van, táplál. Nem csak azt, a
 tudásnak is jut, a művészetnek is jut; a
 szép és nemes erőre kap tőle. Mert nagy
 szívbeli gyönyörűség az; karajt vágni a
 kenyérből s osztani nagynak-aprónak,
 egyetek cselédeim.

Ha megéhiült az ember, a kenyeret
 keresi, kapkod is utána, goromba is érte,
 ha megelégtelt belőle, a szegényt keresi,
 a kinek nem volt része benne, mert ad
 a magyar, ha van miből. Ez a ter-
 mészete.

Nagy dolog, ha nincs kenyér.
 Olyanformán van a dolog, hogy ha
 van kenyér, táplálja az embert, ha nincs,
 akkor emészt.

Legbelőlről kezd, ott, a hol a leg-
 finomabb részei vannak az embernek. A
 hitét veszi, becsületérzését pusztítja, val-
 lásában rendíti, hazafias érzését pocsó-
 kolja, család szeretetét rontja, emberies
 érzését lopja, egészen kiőröli belül, hogy
 csak a héjja marad, az ember formája,
 de belül — semmi.

Keze van, üt vele, szája van, mocs-
 kos beszédre nyitja, lába van, eltapos
 vele minden szent dolgot, melle van,
 neki feszíti a csendőr szuronynak. Mind
 eme tagok pedig egyébre valók.

Beszélni nincs mit az ilyen emberrel,
 nincs belül semmi, a mi fogná az okos
 szót.

Itt tenni kell. Kenyeret adni — a
 többi visszajön a kenyérral, úgy, a mint
 elment — a kenyérral.

Hazai dolgokról beszélnek, mert hová-
 tovább itt állunk, sokan már itt állnak.

Segíteni kell hát ezen a veszedelmes
 állapoton, de hogyan?

Nem vagyok szecsessiós jogtanár s így
 nem vághatom sutba a jogot, hogy va-
 gyon és családjogi paragrafusok ellen
 kiabálhassak, meg aztán én is tudom,
 a szecsessiós jog hirdetői is, hogy az
 ilyesmi nem ad kenyeret, csak személyi
 feltűnést, mint ha okos diskurzus közt
 valaki elkurjantja magát, tehát a jogban
 kell keresni az orvoslást.

Precizizozzuk még egyszer a bajt.
 A társadalmi osztályok baja — idült
 gyomorhaj. Orvosságnak buza lisztből kell
 gyurni a pilulákat.

Legujabb egész könnyű uri és fiu kemény és puha filz, szalma, vászon és panama kalapok a legfinomabb
 minőségben és minden színben. — Carlsbadi és budapesti kézimunka készítésű női, férfi és gyermek cipők
 mindenféle kiállításban, meglepő nagy választékban. — Nyakkendőben különleges, szép, új minták. — Színes
 és fehér ingekben dús választék és mérték után is készíthetők. Sport cipők, övek, mellények, bicikli-íngek,
 sapkák, keztyűk, harisnyák s mindennemű női és férfi divatcikkeket legnagyobb választékban és lelkiismer-
 reles, olcsó árak mellett ajánl
Keresztény üzlet!

Igy igaz-e?
 Egyszerre nem megy idült bajok or-
 voslása. Tudvalévő pedig, hogy a gyomor-
 baj a legmakacsabb. De el kell kezdeni
 a gyógyítást.

Diétával kezdjük!
 A mint pedig ez a gyomorhaj attól
 gyógyul, a mitől más megkapja, friss
 meleg kenyérről, minél nagyobb porció-
 ban, úgy a diéta is csak úgy használ,
 ha az él vele, a kinek nincs meg ez
 a baja.

Rövid statisztika került a kezembe
 ezen czimen: »Miért megy a székely
 Romániába?»

Tessék csak figyelni:
 Hunyad vármegyében, elzárta a világtól,
 a rossz talaju és hegyek közt levő Gyalu-Mare
 községben M. Gligor paraszt-birtokosnak van:

Szántóföldje	— — —	24 hold	—	□	m.
kerije	— — —	—	>	755	>
rétje	— — —	2	>	15	>
legelője	— — —	6	>	130	>
erdője	— — —	2	>	69	>

s melynek kat. tiszta jövedelme 43 korona 14
 fillér. Fizetett:

Földadóban	— — —	11 kor.	—	fill.
házasfőadójában	— — —	1	>	60
II. o. kereseti adóban	— — —	6	>	—
ált. jöv. pótdóban	— — —	4	>	84
haddijában	— — —	6	>	—
utadójában	— — —	6	>	—
közs. pótdóban	— — —	14	>	28
fegyveradóban	— — —	2	>	—
ebadóban	— — —	1	>	—
bika-alapra	— — —	1	>	—
tanítófizetésben	— — —	3	>	—
papi fizetésben	— — —	2	>	—
közmunkaváltságban	— — —	2	>	40

Osszesen 61 kor. 12 fill.
 vagyis 17 korona 98 fillérral többet, mint a
 mennyi a kat. tiszta jövedelme.

Lakik a községben egy korcsmáros, a ki
 a korcsmaházaon kívül 31 hold földet is bérel,
 melynek kat. tiszta jövedelme 90 korona 96
 fillér. A kiváló szilvatermő vidék alkalmat ad
 arra, hogy sok pálinkát főzhessen; de mivel a
 saját korcsmájában kerül a pálinka eladásra
 — adómentes. Ennek az embernek évi jövedel-
 mént 3—4000 koronára becsülik és ezzel szem-
 ben fizetett:

III. oszt. kereseti adóban	20 kor.	—	fill.
általános jöv. pótdóban	3	>	—
kincstári adóban	17	>	06
utadójában	3	>	—
bika-alapra	1	>	—
ebadóban	1	>	—
fegyveradót	2	>	—
iparkamarai illetékben	4	>	40
közmunkaváltságban	1	>	20

Osszesen 61 kor. 66 fill.

No! hát ne beszéljünk sokat. Ez nem
 igazság. Az adórendszer égbe kiáltó s
 éppen a kis embereket, gazdát és iparost
 nyom agyon.

Ezen kell segíteni első sorban. A lét-
 minimumot kell megállapítani teljes adó-
 mentességgel s pótolni az így esett hiányt
 tisztességes arányu progressiv adózással.
 Egy forint egyből, vagy ezerből véve ki,
 nem egyforma értékű, punktum!

Ez az eljárás lesz kezdete a javulás-
 nak. Egyik egy kis diétát tart, de kibirja
 romlása nélkül, a másik javul tőle any-
 nyit, hogy kibirja elpusztulás nélkül.

Hogy pedig a baj tovább ne harapóz-
 zék, telepítési politikát kell csinálni. Ha-
 mar és jól. A ruthén akció mellé magyar
 akciót.

Tegnap egy magyar ember járt ná-
 lam. Az alföld szive közepéből való. Nagy
 sora volt. Allást keres. Gazda szeretne
 lenni a káptalannál, vagy uraságnál, de
 mert ez szerencse volna s szegény em-
 bernek a szerencse ritka madár, hát rend-
 őrnek is beáll a mindennapiért.

Ismerem az embert, jó gazda volt.
 Az egész falu jó munkás nép, mondom,
 ezt méginkább ismerem. Hogy pusztult
 el. Mint a tuberkulotikus, mint őszre
 még vagy harmincz család, jövőre még
 több. Rendes sor ez, úgy 100,000 körül
 mennek Amerikába évenként a magyar
 Kánaánból.

Nagy az adó, pár rossz év, kis áru
 buza, biztos utijegy vagy a nyomorba,
 vagy Amerikába.

Ex-lex uraimék! Annyi mindent össze
 hordanak, úgy keresik a témát, miről
 beszéljenek. Allítsák az országház köze-
 pére ezt a gyönyörű szál embert, mellé
 a község bizonyítványát, hogy dolgos
 tiszta életü ember volt, meg a koldus
 botot is, aztán nézzenek rá és — szé-
 gyeljük magukat.

Vagy legalább adjanak uti költséget
 neki Amerikába, mert bajosan hiszem,
 hogy rendőri állást is kaphat-e itthon.

Mintha az egész magyar faj állt
 volna tegnap előtt. Óh te ember evő
 kenyér, te idő evő törvényhozás, nézze-
 tek egymásra.

Tessék kenyérrre irni a törvényt, ne
 papirosra. P—y.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park)
 nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél
 1-ig és d. u. 8—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön
 d. u. 8—6 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

FÁBRY TESTVÉREK divatáruháza

Nagyvárad, Fő-utca.

Elősmert szolid bevásárlási hely!

A miniszterelnök köszönete.

Barsról jelentik, hogy *Szell* Kálmán miniszterelnök Barsvármegye közönségéhez a hozzáintézett bizalmat kifejező táviratra következőképen válaszolt:

Nagy örömmel és megelégedéssel vettem a vármegye tisztelt közönségének f. hó 26-án tartott és velem táviratilag közölt azon hazafias határozatát, melylyel a parlament rendes munkásságát akadályozó obstrukció elítélése mellett személyem és a kormány működése iránt teljes bizalmának adott kifejezést. Legbensőbb meggyőződésemtől eredő politikai magatartásomban vetett bizalmuk és hitük megerősít engem és kitartásra buzdít; fogadják lelkes és nekem igen értékes megnyilatkozásukért hálás köszönetemet.

A beruházások.

Lukács László pénzügyminiszter a képviselőház tegnapi ülésén beterjesztette az állami beruházásokról szóló törvényjavaslatot. A javaslat szerint az 1903—07 években összesen 255.977.000 korona fog fordítatni különböző beruházási célokra.

Képviselőválasztás.

Nagyvásonyiból jelentik: az *Óváry* Ferencz dr. orsz. képviselő lemondásával megüresedett nagyvásonyi kerületben ma van a képviselőválasztás. Jelöltek: *Óváry* Ferencz dr. pártönkivüli és *Tánczos* Gyula ref. lelkész függetlenségi párti programmal. A szavazás reggel 9 órakor teljes rendben kezdődött meg. 10 óráig *Óváryra* leszavazott 119, *Tánczosra* pedig 49 szavazó.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 28.

Elnök: *Apponyi* Albert gróf.
Az irományok előterjesztése során elnök bemutatja a törvényhatóságok feliratát a törvényönkivüli állapot ellen.

A „TISZANTUL” TÁRCZÁJA.

Az utolsó akarat.

Irtá: *Marcel Prévost*.

— Van-e joga a férjnek vagy az apának végrendeletében a neje vagy a gyermeke érdekeit korlátozni s a szive fölött rendelkezni? . . .

Erről a kérdésről folyt szük baráti körben a vitatkozás. Végül valamennyien abban egyeztek meg, hogy ez a rendelkezés a legesztelenebb és legképtelenebb, bárminő nemes is a szándéka a végrendelezőnek.

Egy *Descombes* nevű vidéki közjegyző, aki szintén a társaságban volt, mindeddig hallgatva figyelte a vitatkozókat, most így szólt:

— Jogsz pályámon gyakran volt alkalmam ilyen okatlan végrendeletekkel foglalkozni és mindenkor lebeszéltem klienseimet, ha hasonló utolsó akaratukat reám bízták. De nem mindig sikerült a rábeszélés. Akik mégis megtették, csaknem mindig nagy nyomorúságot okoztak haláluk után.

A legfájdalmasabb eset, amelyet átéltem, a következő volt:

Jelölt koromban igen szívélyesen fogadtak a kis vidéki városban, amely — noha Párizs közelében fekszik — mégis mindig vidékies maradt. Kétszáz franknyi zsebpénzzel, amelyet hazulról kaptam, szerény életmódomban és abban a reményben, hogy egykor *Gobin* ur

Biharmegye felirata.

Sebess Dénes: A bizalmi feliratok intencióját bírálni nem akarja.

Szell Kálmán: Nem is lehet.

Sebess Dénes: De történnék közöttük törvényellenesek is. Így Biharvármegye és Borsodvármegye feliratai ellen felebbezés lett beadva és jogerőre nem emelkedtek. Ezért tiltakozik ellene, hogy e javaslatokat ily módon elfogadják, kéri azokat visszautasítani.

Elnök: Megvallja, hogy e kérdés egészen új előtte, mert erre még precedens nem történt. Neki nem volt különben tudomása a felebbezésről.

Ugron Gábor: Az elnök eljárását helyesli. Nem az ő kötelessége az ilyenről nyilvántartást vezetni, hanem igenis a vármegye vezető embereinek és pedig különösen az alispánnak. Az alispánnak kötelessége respektálni a törvényeket. Az ilyen mondva csinált bizalomnak így kutyafuttában való elintézése nem vall egyébbre, mint szereplési viselkedésre.

Kubik Béla: Szolgálni akarnak.

Ugron Gábor: Milyen lehet abban a vármegyében a közigazgatás, midőn maguk a vezető elemek törvénytelenül járnak el. A jogerősség hiánya nem vall egyébbre, mint hogy azok a hatóságok pártosan járnak el és így nem megbízhatók. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Szell Kálmán: Nem volt még rá eset, hogy a beérkezett kérvények létrejötte után előzetesen kérdezősködjének és csak azután fogadtattak volna el. Hát amikor valamely javaslat ellen érkeztek feliratok, volt-e valaki, aki fellásson s kételyt támasszon ellene? Ugy-e nem volt! Pedig jött sok. Amde akkor az ellenzék javára jött s azért nem szólottak. Most, hogy megváltozott az ügy, most már kifogásokat emelnek? Nos hát ez nem egyenlő eljárás. (Ugy van! a jobboldalon. Zajos ellentmondás a szélsőbalon.) Nem fogadja el azt a nézetet, mintha nem lenne szabad beterjeszteni kérvényt, mielőtt az jogerőssé nem válik. Azt pedig, hogy a vármegyék e feliratait ő rendelte volna meg, határozottan visszautasítja. Nagy prémiumot tűz ki annak, a i egy ily rendeletet előmutat. Ő maga az újságból olvasta az első megyei feliratot s onnan értesült róla. Kéri válaszában tudomásul vételét. (Zajos helyeslés jobbról.)

Ugron Gábor: Csodálja, hogy a miniszterelnöknek fényes disztingváló képessége a jeles esetben elborult. (Mozgás jobbról.) Ismétli indítványát, hogy jövőre csak jogerősségi záradékkal ellátott kérvényeket fogadjon el az elnökség.

Szell Kálmán: Ugron valószínűleg félreértette őt, különben nem támadhatná az ő distrikcióját. Fenntartja állítását. (Helyeslés jobbról.)

Kubik Béla: Csatlakozik az Ugron véleményéhez. Meg kell követelni a jogerősségi záradékot a kérvényeknél.

Elnök: Ugy Ugron, mint *Kubik* képviselő urak azt akarják, hogy mindazon kérvényeket, amelyekre nincs rávezetve a jogerősségi záradék, utasítsa vissza. Ezt a jelenlegi házszabályokkal nem teheti. Az elnökség eddigi eljárását 35 éves jogszerűságon alapította és mindaddig el nem térhet attól, míg a házszabály erre vonatkozólag másként nem intézkedik. (Helyeslés.)

Uj törvényjavaslatok.

Darányi Ignác: Törvényjavaslatot nyújt be a *dunai halászat* megóvása ügyében.

Elnök: Kinyomatni és kiosztatni fog.

Lukács László: Törvényjavaslatot nyújt be a *beruházási kölcsönökről*.

Elnök: Kinyomatni és szétosztatni fog. Következik a napirend: a vita további folytatása a miniszterelnök jelentése ügyében.

A demokrata.

Vázsonyi Vilmos: A miniszterelnök úgy járt, mint az az orvos, aki elkapta a beteg baját. E furor majoritás folyamánya az ő jelentése, amely meg nem állhat. A miniszterelnök mindig parlamentáris többséget emleget. Hát lehet-e parlamentáris többség? Hát megállhat-e az, hogy amit a többség akar, mindnek teljesünie kell. A többség jogának kell legyen korlátai. Ha eszébe jutna egy többségnek, hogy visszaállítsa a rendi alkotmányt, a középkort, mert hiszen formális joga van hozzá, hát akkor kérde, vajjona tudoldal nem csatlakozna-e hozzánk, nem kiáltaná-e velünk együtt, hogy a többségnek szerzett jogokat nem szabad elrabolni, a nemzeti fejlődés elé nem szabad akadályt gördíteni és a nemzetet nem szabad visszafejleszteni. A többséget csodálatosan intézménynek tekintik nálunk. Miért? Mert 67 óta folyton egy többség van. Ki-s bevándorolnak, de a többség mindig ugyanaz marad. A szabadelvűpárt ahhoz az antik korszóhoz hasonlít, amelynek midőn eltörött fedele, csináltak hozzá egy új fedelet, mikor eltörött a füle, csináltak egy új fület, amikor pedig eltört a korszó, a régi fülhöz csináltak egy új korszót, de azért a korszó mindig antik maradt. (Élénk tetszés.)

Kubik Béla: Husos fazék az, nem korszó *Vázsonyi* Vilmos: A többség pártjának vezére mindig az, akit a korona kinevez. Mit

fanteuiljében ülhetek, igen boldog voltam. Fiatal, vagyontalan jelöltnek élénk az érdeklődése a házassulandó, fiatal leányok iránt. A mi társaságunkban pedig sokan voltak a gazdag, csinos és szívélyes fiatal hölgyek. Ifjúságom mellett is így józan voltam. Udvári voltam ebben a csábító társaságban, de tartózkodtam attól, hogy túlságosan mélyen nézzek a szép szemekbe. Különösen a szép szemekbe! Választásom végül egy leányra esett, akiről nem beszéltek s aki még szépnek sem volt mondható. Amikor öt évvel később feleségül vettem, hozományul nékem adta *Gobin* közjegyző fanteuiljét, mert feleségem *Gobin*nek volt a leánya. Tizenhét évig éltünk együtt a legboldogabb házasságban. . . .

Legjobb barátom, *Huvelin* adóhivatalnok nem volt olyan józan, mint én. Valóságos lángoló szenvedélyvel rajongott a társaság legszegényebb leánya iránt: *Régine* de *Pillière* iránt, aki egy nyugalmazott gyalogos tisztnek volt a gyermeke. *Pillière* kapitány özvegy ember volt s a leánya bámulatra érdemes takarékossággal vezette a háztartását. *Régine* elragadóan szép gyermek volt s neki is annyira tetszett *Huvelin* barátom, hogy miatta egy kitűnő parthiet utasított vissza; a fiatal *Coubert*, egy környékbeli nagyiparos fiát, amiért természetesen nagy haragra lobbant de *Pillière* ur. A derék kapitányt aztán hatvanöt éves korában szélhűdés érte, ami a jobb karját bénává tette. *Régine* a legteljesebb odaadással ápolta, de hét hónapi szenvedés után egy második szélhűdés megölte az apját.

Leányát minden vagyon nélkül hagyta maga után. A végrendelet, amelyet nála találtak, csupa aggodalommal volt teli a gyermeke jövője iránt. A barátjának, egy magasrangú államhivatalnoknak gondjaiba ajánlotta őt s ezzel a szavakkal végezte utolsó rendelkezését: »Ha *Régine* leányom azt akarja, hogy téken pihenjek a síromban, akkor arra kérem, legyen *Coubert* ur felesége.«

Régine hősiiesen fogadta a csapást. Megmagyarázta *Huvelin* urnak, hogy ne reméljen többé nála semmit; és nőül ment *Coubert*hez. En magam irtam alá — jól emlékezem — a házassági szerződést.

Régine tehát madame *Coubert*té lett. Gazdag volt. Gyermekei is születtek. *Coubert* valódi nemes szívű ember volt és imádtá feleségét. Es *Régine* mégsem volt boldog. . . . En tudtam, mert amikor *Huvelin* elhagyta a várost és az egész országot, az eltávozott iránt táplált érzelmei felém, mint *Huvelin* legjobb barátja felé hozta az ő barátságát és vigasztalást szomjazó szívét.

Azon husz év alatt, amíg barátságunk tartott, azt az érdekes megfigyelést tettem, hogy egy tisztességes asszony hűségben tudja tartani egyazon időben két férfit iránt táplált vonalmát. *Régine* hűségesen szerette a férjét, de a szive egy részét, amelyet egykor *Huvelin* birt, meg is tartotta mindvégig. *Coubert* tudta ezt, de nem szenvedett e miatt; okos ember volt, aki nem adott sokat az álmódosításokra. Felesége csinos volt, jó háziasszony, magasra emelte a tűzhelye becsületét — többet ő nem köve-

jelent tehát az a parlamentarizmus, mikor még ahhoz is királyi akarat kell, hogy ki legyen a szabadelpárt vezére. (Zajos helyeslés, taps a szélsőbalon.)

Nessi Pál: Szegény Deák Ferencz, megfordul a sírjában.

Szell Kálmán: Meg-meg!

Vázsonyi Vilmos: A szabadelpártban semmi más nem változik, csak a király által designált vezére. Hát hol van itt a többség akarata? Mi az? Nem egyéb, mint a király által designált helytartó akarata. (Taps a szélsőbalon.)

Kubik Béla: Az a kérdés, hogy szól a kolomp.

Vázsonyi Vilmos: 1848-ban független és felelős kormány volt. Mi történt azóta? Nem csak a független, felelős kormányt, de a független és felelős országgyűlést is elvesztettük. Jól van. Elfogadja azt az elvet, hogy óvja meg a többség az akarata. Csakhogy óvja meg első sorban akarata a királlyal szemben és érvényesítse azt, amit szabadon elhatározott.

Kubik Béla: Csakhogy nincs akarata.

Nessi Pál: Postahivatal, semmi más.

Molnár Akos: Es csak expedial.

Vázsonyi Vilmos: A parlamenti rendszernek több nagy követelménye van, amelynek nálunk nyomát sem látjuk. Vagy hol van nálunk a parlamenti viták etikája és a kapacitáció elve.

Vérsi József: Gabányi beszédével kapacitálnak.

Buzáth Ferencz: Beszél itt más is.

Kubik Béla: Csakhogy téged nem lehet kapacitálni.

Vérsi József: Dehogy nem, próbáljátok csak meg.

Vázsonyi Vilmos: Ha a régi utasítási rendszer meg volna még, akkor nem ülne már ott többség a katonai javaslatok mellett. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Molnár Akos: Elmehegnének akkor Jeruzsálembe.

Vázsonyi Vilmos: Az a nemzeti ellentét, melyet az ellenzék kifejt a katonai javaslatok ellen, nem az ő agyukban született meg, hanem a közvélemény kényszerítette rá őket, a törvényhatóságok szavai. Ok pedig megmaradnak a nemzeti ellentétből, történelmi bármilyen erőszakoskodás is. (Zajos tetszés a balon és szélsőbalon.) Ha a miniszterelnök a többség elvének híve, kérdi, mi jogon döntünk mi törvényhozók, mikor mi a nemzet kisebbségét képviseljük, mert hiszen a nemzet többsége, a nemzet zöme az alkotmányból ki van rekesztve. (Zajos helyeslés, taps a szél-

sőbalon.) De miért fél úgy a miniszterelnök az obstrukciótól, miért ijeszti a nemzetet annak állítólagosan káros hatásától. Hiszen az obstrukció mindig tisztította a közszellemet, hiszen mindig az obstrukció adta az impulzust a rosszabb rendszernek jobbá átalakítására. (Tetszés.) A Bánffy ellen folytatott obstrukció szülte Szell Kálmánt s most ő az, aki azt akarja, hogy reszkeszünk a saját szülője előtt. Valóban miniszterelnök ur ez tulságos szerénység. (Viharos tetszés, taps.)

Szell Kálmán: Ez igen szellemes volt.

Molnár Akos: Es igaz.

Vázsonyi Vilmos: A meghátrálás nem a többség, de a kisebbségre nézve volna veszedelmes. Mi nem is fogunk meghátrálni. Letiporhatnak, összetörhetnek, de majd feltámadunk ismét, mert a nemzeti jogokért küzdő eszmét le nem tiporhatják, az győzni fog, mert győznie kell. (Viharos, perczeig éljenzés, taps a balon és szélsőbalon. A szónokot számosan üdvözlék.)

Félbemaradt gyűlés.

— A községi iskolaszék gyűlése. —

Nagy korékkötője a miniszter által kiadott új utasítás az iskolák fejlődésének és a tanulmányi haladásnak. Megbénítja az iskola-fenntartók működését, ennek pedig csak az iskolák s így a tanügy vallják kárát.

Nagyvárad város iskolaszéke az új utasítás érvénybe lépte óta össze volt hívva valami 6 ízben, s határozni nem tudott többször, mint 2-szer, mert határozatot csak a tagok abszolút többsége hozhat, — ez az abszolút többség pedig, a kinek a jogait megnyirbálta a miniszter, nem hajlandó a csonka jogokat gyakorolni, inkább feladja mind s nem jár el gyűlésre, hogy is van? »a gárda meghal, de meg nem adja magát.«

Az új utasítás haladást akart jelenteni és ime a haladás helyét elfoglalta a pangás, a visszaesés. A helyzet szanálására merültek fel különböző, jobbanmondva különböző nézetek. Az egyik bizottsági tag fel akarja világosítani a minisztert a fonák helyzet tarthatatlanságáról s tőle várja az állapotok javítását — a másik bizottsági tag megrovási kalandban óhajtja részesíteni az iskolaszéknek gyű-

lésekre fel nem járó tagjait a közgyűlés által, a másik ismét azt óhajtja, hogy a megrovási kalandot az elnök adja be finomítva, végül aztán mindezek megnyugodtak az elnök polgármesteri kijelentésében, aki mint ilyen megígérte, hogy a gyűlésre nem jönnek ki fogja buktatni a júliusi újjalakulás alkalmával s olyan tagokból fogja megalakítani az iskolaszéket, a kik a megnyirbált jogok élvezésében is találnak majd néminemű gyönyörűséget. És ez lenne a leghelyesebb.

A gyűlés tárgysorozatába fel volt véve 14 ügydarab, ezek közül 5 tárgyat letárgyaltak, mert azok már egy meg nem tartott gyűlés tárgysorozatában is szerepeltek; 9 tárgyat pedig elhalasztottak a jövő gyűlésre. Pedig a költségteljes letárgyalása igen fontos és sürgős, mivel az szept. 1-én már életbe lép, de ha addig nem tudják letárgyalni, — a minthogy nem tudják, mert annak meg kell járni a kir. tanfelügyelőt, a közigazgatási bizottságot, a bel- és közoktatásügyi minisztereket, — az iskolaszékben is beáll a nálunk többé nem szokatlan ex-lex.

A gyűlés lefolyásáról különben az alábbiakban adunk számot.

Jelen voltak: Áberle Hermin, Báthy Zoltán, Balogh Károly, Bodnár János, Bordé Ferencz, Baróthy Akos dr., Bérczi Jánosné, Gábel Jakab, dr. Hoványi Gyula, Istvánffy József, Hlatky Endre, dr. Dóry Ferencz, Katona Bálintné, Mártonfy Zoltán, dr. Nagy Géza, Novotny S. Alfonz, Máthé Lajos, Reichtné B. Zsófia, Ritoók Zsigmond, Réz Mihály, Ragány János, Rátkay József, Stark Gyula, Váradi Mór, dr. Vueskics Gyula, Winkler Lajos.

Az ifjusági egyesület.

Bejelentette az elnök, hogy a kir. tanfelügyelő a múlt gyűlés határozatait tudomásul vette 1 kivétellel, mely a Rátkay József igazgató által iskolás gyermekekből alakított ifjusági egyesület működését (nem ugyan az utasítás szellemében értett i. egyesületnek) tudomásul vette. A kir. tanfelügyelő azt írta, hogy iskolás gyermekekből ifjusági egyesület nem alakítható s ha ilyen alakított, annak működése tudomásul nem vehető.

A tárgyhöz Hlatky Endre, Rátkay József és dr. Dóry Ferencz szólott hozzá. Hlatky helyesli a tanfelügyelő intézkedését, a ki bizonyára a törvény értelmében járt el s annak a tudomásul vételét kéri.

Rátkay szívesebben veszi, ha a kötelességén felül végzett munkáért dorgálják meg, mintha ugyanezt kötelességmulasztásért tennék. Olvassa több lapban, hogy az ifjusági egyleteket az egész országban szervezik s azért a tanítókat jutalmazták; ő olyan anyagból szervezte, amelyen rendelkezésére állt, de ha működni nem lehet, csak az ő dolga lesz kevesebb vele.

Dr. Dóry nem helyesli a kir. tanfelügyelő intézkedését; eléggé megnyirbálták az iskolaszék jogát, a további nyirbálást ne engedje, ha másutt is alakult ilyen egylet s azt a tanfelügyelő tudomásul vette, akkor tiltakozik a tanfelügyelő intézkedése ellen.

Rimler Károly elnök felvilágosítással szolgál, nincs itt szó jogfosztásról, de még elvi kérdéstől sem, nincs hát miért ellentétbe helyezkedni a kir. tanfelügyelővel, akinek az eljárása jogos, helyes volt. Kéri azt tudomásul venni.

Az iskolaszék tudomásul vette a kir. tanfelügyelő átiratát.

Bejelentette aztán az elnök, hogy az értesítő készítésével mint legelőnyösebb ajánlattevőt Berger Sámuel, a segélykötő és író-

tejt tőle. De Régine nem tudott megvigasztalódni. A szíve sebe idők folyamán bizonyos idegességét oltott a testébe, ami korai halálát is okozta.

— A történet eddig — folytatta a közjegyző — nagyon sok asszonynak a története. Szomorú, de nem rendkívüli. Hanem az utójátéka valóságos regény volt.

Amikor a szegény asszonyt utolsó útjára kísérték, segítettem a férjének az elköltözött papírjainak rendezésében. Szerencsére semmi nemű följegyzést sem találtunk a lelke gyötrelmeiről. A titok tehát csak közte és én köztem maradt. . . Meghatottan láttuk, hogy kegyeletesen megőrzött minden csekélységet, ami atyja után maradt; még azokat az iskolai füzeteket is, amelyeket a kapitány utolsó heteiben szívesen lapozgatott. . .

Egyszerre, amikor az egykori tiszt egy ifjokori mértani füzetét felnyitottam, egy megsárgult papírlapot találtam benne, amelyre reszeltől kézzel ez az írás volt vetve: »A halál előtt állva, nem tartom magam feljogosítva arra, hogy gyermekeim szíve fölött rendelkez-

zem. Ezennel kijelentem tehát, hogy január 18-án kelt végrendeletem ez a része érvénytelen. Régine válaszszon a saját akarata szerint férjet magának.«

Vajjon olvasta Régine ezt az írást? Vagy talán sohasem találta meg? — Egy szóval sem említette soha előttem. Valószínű tehát, hogy érintetlenül őrizte meg azt a füzetet, amelybe atyja az írást tette volt.

A csodálatos asszony életét tehát feldolgoztam egy utolsó akarat pontos megtartása, — azaz inkább egy vélt utolsó akarat. . . Régine áldozata lett egy — tévedésnek! Bevallom, engem a fölfedezés megrendített. Coubert észre vette mozdulatomat s így nem titkolhattam el előle az írást.

Sokáig tartott, amíg teljesen megértette. Es akkor könnyel a szemében ezt mondta nekem:

— Milyen jó, hogy Régine ezt az írást nem a házasságunk napja előtt találta meg.

CZILLÉR IMRE

Vászon, asztalneműek, uri és női divatárak NAGYÁRUHÁZA
NAGYVÁRAD,

Fő-üzlet: Fő-utca, Orsolya-zárdával szemben. Fiók-üzlet: Szent László-tér.

ajánlja női mosó divatszövetek, kalapok, keztük és napernyők legkiválóbb ujdonságait.

Legnagyobb választék Rövidárak, DMC kötőfonalok, kézimunka és hozzávalókban.

Legjobb fegyház-kötésű harisnyák és tornaingek nagy raktára. Hausschild fonalból kötött Patent gyermek harisnya gyémánt fekete színben:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10—12 éves
46	50	54	60	66	74	80	86	92	1.—1.10 fillér párja.

szerek szállításával pedig *Sebő Imrét és Csathó Gábort* bizta meg elnökiül, mivel gyűlés nem volt tartható. Az iskolaszék az elnök ezen intézkedése t, valamint az évről vizsgálatok és vizsgáló bizottságok kiküldésére vonatkozó összes intézkedéseit jóváhagyó tudomásul vette.

A könyvtár ügye.

Az igazgatók jelentéseit tárgyalták ezután. A polg. fiiskola igazgatója kéri a szakkönyvtár felállítását. Ragány János utal 4 évvel ezelőt beadott javaslatára, melyet az iskolaszék bizottságnak adott ki s melyben ő kérte a nagy könyvtárnak az iskolák közötti felosztását; az utasításban a szakkönyvtárak létesítése benne van, ezért ő e czímen a költségvetésben mindenütt vett fel bizonyos összegeket, a nagy könyvtár gyarapítására 300 koronát s könyvtár alapra 1200 koronát. Kéri ezt tudomásul venni.

Réz Mihály megmagyarázza az utasítás ide vonatkozó részét, melyet a főszámvevő helytelenül értelmezett. A nagy könyvtár olyan értékes vagyona ma is már Nagyváradi városának, hogy azt feldarabolni vétek volna; ebből lesz majd a város nyilvános könyvtára, könyvtár alapra itt nincs szükség, mert mire való az a könyvtár alap, nyilvános könyvtár létesítésére, itt a könyvtár alapja meg van, csak fejleszteni kell tovább, hogy minél előbb átadható legyen rendeltetésének: a nyilvános használatnak. Nincs kifogása az ellen, hogy minden csoportnál létesítsenek *szak-könyvtárt*, de ezt a nagy könyvtár, mely 40.000 korona értékét képvisel, csonkítása nélkül is meg lehet tenni. Kéri az iskolaszéket hagyja függőben a kérdést, míg ő egy teljesen kimerítő javaslatot terjeszt be.

Az iskolaszék a *Hlatky* Endre pártoló felszólalása után a *Réz Mihály* indítványát fogadta el s megbizta a javaslat sürgős elkészítésével.

Javasolta az igazgatói jelentés, hogy a beírások az év végével eszközöltessenek, hogy a tandíjjal tartozó növendékek bizonyítványai ne adassanak ki, hogy a vizsgálatok az I. osztályban kezdessenek, hogy a bizottsági tagoknak módjukban legyen a fokozatos haladást tapasztalni, s végül, hogy az anyakönyvekbe az osztályzatok ne számokkal, hanem mint egy 1816-ban kelt kormányrendelet előírja, betűkkel vezettessenek be.

Az iskolaszék e javaslatok közül csak a vizsgálatok lefolyására vonatkozó javaslatot fogadta el jövőre nézve irányadóul, a többiek fölött napirendre tért.

Apróbb ügyek.

Tudomásul vették, hogy a tanács a polg. fiiskolai tanárok óradíjait kiutalta; hogy a polgári fiiskolához kisebb kiadások fedezésére 50 korona előleget a tanács kiutalt.

Végül *Buday Béla* tanítónak, ki súlyos beteg, két és fél havi szabadságot engedélyeztek, helyettesítésével az elnök *Nagy Dezsőt* bizta meg, ki már tavaly egész éven át az iskolaszék megelégedésére önálló osztályt vezetett mint kisegítő-tanító.

A választások.

Dr. *Döry Ferencz* kérdést intézett az elnökhöz a választások iránt.

Az elnök ama választást, hogy a gyűlés elnökéül *Sipos Orbán* van a közleg. bizottság által kiküldve s a választás kitzése az ő jogkörébe tartozik — tudomásul vette.

Ezzel a gyűlés véget ért.

UJDONSAGOK.

Nagyvárad-Püspökfürdő-Féliczfürdő.

	Személyvonat							
Nagyvárad áll.	7.33	9.50	—	—	4.44	—	—	8.58
Nagyvárad-Vásártér ind.	7.20	9.31	11.42	2.08	4.37	6.28	8.54	
V.-Velence	7.34	9.47	11.58	2.24	4.53	6.44	9.10	
Rontó	8.02	10.14	—	2.33	5.09	7.11	9.29	
Püspökfürdő	8.07	10.19	—	2.44	5.14	7.14	9.34	
Féliczfürdő	8.24	10.37	—	2.58	5.31	7.18	9.51	

Féliczfürdő-Püspökfürdő-Nagyvárad.

	Személyvonat							
Féliczfürdő ind.	8.30	10.42	—	—	3.—	5.34	7.20	9.53
Rontó	8.37	10.49	—	—	3.05	5.41	7.25	10.00
Püsp. fürdő ind.	8.48	11.00	—	—	3.11	5.51	7.31	—
V.-Velence	9.04	11.16	12.00	—	3.27	6.08	7.47	10.13
Nagyvárad-Vásártér érk.	9.22	11.34	12.16	—	3.45	6.24	8.05	10.30
N.-várad áll. érk.	—	—	—	—	—	6.18	—	10.23

Az indulási és érkezési adatok közép-európai időre vonatkoznak. Az esteli 6 órától reggeli 5.5) percig terjedő idő fekete számokkal van jelölve.

TAJÉKOZTATO.

Junius 7. A biharmegyei Casinó közgyűlése d. u. 5 órakor.

* **A papnövelde tulajdonjoga.** Mióta a telekkönyvi kiigazításokat végzi a betétszerkesztéssel megbízott bíróság, azóta derült ki, hogy sok tekintetben mily felületes munkát végeztek annak idejében a Bach-korszakbeli telekkönyvvezetők. Ezeknek a hibáknak a kiigazítása sok utánjárásba és sok költségbe került. Különösen sok hibát követtek el az egyházi testületek ingatlanaival szemben, amelyeknél nem igen kutattak a közelebbi s igazi tulajdonos után, hanem egyszerűen ráírták valami általánosabb egyházi intézmény p. kath. kirche s más effélék javára. Így került a helybeli papnövelde némi részben a vallásalap nevére, amelynek tulajdonát ez a telek és épület sohasem képezte. A kiigazításnál kitűnt a papnövelde jussa, de végre is egyezséggel fejezték be a tárgyalásokat s ennek értelmében a papnövelde 1000 koronát fizet a vallásalaprak. Ezt az összeget az anélkül is szegény papnövelde helyett a mi áldozatkész és kifogyhatatlan bőkezűségű káptalani helynökünk ajándékozta a papnöveldeknek.

* **Személyi hír.** *Erős János*, a szepesi püspökségi uradalom jószágkormányzója Nagyváradra érkezett.

* **Aldozócüörtök a románoknál.** Görög katolikus és keleti polgártársaink tegnap ünnepelték Krisztus Urunk menyemenetelének emlékét. Az ünnep alkalmából a görög szerzetásu templomokban ünnepélyes istentiszteletek és vecsernyék voltak.

* **Katonai szemle Debreczenteen.** *Schlemüller* Vilmos tábornok, dandárparancsnok tegnap Debreczenbe utazott, hol a 39-ik gyalogezred felett fog szemlét tartani. A szemle három napot vesz igénybe.

* **Fehérvári Dezső letartóztatása.** Fehérvári Dezső bádigos és vízvezetéki berendezésekkel foglalkozó nagyváradai iparos hónapokkal ezelőtt csődöt jelentett be. Annak idején nagy port vert fel az eset, mert nagy összegű passzíváról volt szó; egyik nagyváradai pénzintézet 20,000 koronánál többel volt érdekelve. Már akkor olyan hírek keringtek városszerte, amelyek erősen gyanúsították Fehérvárit, sőt az érdekelt pénzintézet közgyűlésén is szóvá tették a dolgot. Továbbá nagymérvű uzsoráskodásról is beszéltek. Az üzletet neje folytatta tovább, ő pedig egyezkedni próbálkozott hitelezőivel, de olyan irányban, hogy a hitelezők feljelentést tettek Fehérvári Dezső ellen. A feljelentés alapján megindult ellene az eljárás. A kir. ügyészség a feljelentésben foglaltakra tekintettel, megkereste a kapitányi hivatalt a nyomozás megajtásával. *Papolczy* Ferencz tb. főkapitány, a rendőrség büntügyi osztályának vezetője tegnap reggel 9 órára idézte meg *Fehérvári* Dezsőt s hosszasan kihallgatta a feljelentésben felhozott vádakot illetőleg. A kihallgatás folyamán olyan súlyos gyanúk merültek fel ellene,

hogy csalárd bukás és uzsora miatt *Papolczy* Ferencz tb. főkapitány Fehérvári Dezső előzetes letartóztatását elrendelte. Még a délután folyamán átkísérték a nagyváradai kir. ügyészség fogházába. A kir. törvényszék vádpanácsa ma, pénteken határoz a felett, hogy Fehérvári továbbra is vizsgálati fogságban marad-e, vagy szabadlábra helyezik.

* **A czirkusz helypénzdíja.** A Henry-czirkusz a Nagypiacz-terén mintegy 1400 négyszögöl területet foglal el. A város helypénzszabályrendelete szerint naponként 58 koronát, tehát nyolcz napra 464 koronát kellene a területért helypénz címén fizetnie a czirkusz tulajdonosnak. Henry azonban egy átalányösszeget kérte a helypénz kiszabását s a nyolcz napra 240 korona összeget fel is ajánlott Nagyvárad város pénztára részére. A tanács azonban nem fogadta el az ajánlatot, hanem a szabályzatnak megfelelő összeget követeli Henrytől.

* **A villamos világítás berendezése.** A nagyváradai villamos telep építésével gyorsan haladnak. A Ganz-cég szerződésében biztosította a várost, hogy ugy a telep berendezésével, mint az összes utcai vezetékkel ez évi október 1-re elkészül s ez időtől, december 15-ig, a megnyitás napjáig próba világítást rendez, hogy az esetleges hiányok még pótolhatók legyenek. Az utcai vezetékek felszerelését már megkezdték s közelebb a központi telep berendezéséhez is hozzáfognak.

* **A szekeresek furfangja.** A város tervbe vette, hogy még ez év folyamán rendezi és kikövezteti Csengeri- (ezelőtt Nagykut-) utcát. A vállalkozó az utca területére hordatta a kövezéshez szükséges kövözkövet. Pár nappal ezelőtt a környék lakossága azt látta, hogy a kőgaradák erősen be vannak fecskendezve meszes vízzel. A kíváncsiskodók mindenféleképen találgatták, hogy mire jó ez az eljárás, amilyet még nem láttak. A kérdezősködés re azt a felvilágosítást kapták, hogy ez az eljárás tulajdonképpen védekezés a szekeresek turpissága ellen. A kövező ugyanis azt tapasztalta, hogy napról-napra apadnak a kőgaradák. Egyes szekeresek ugyanis az itt összehalmozott s már egyszer megfizetett követ egyszerűen elhordták más utcára s ott ismét felvették érte a szállítási díjat. A meszszel befecskenezett követ most most már nem tudják még egyszer megfizettetni a vállalkozóval. Mire jó a pih-nt ész.

* **Főhadnagy és színész.** A fővárosban tegnap reggel megrendítő szerelmi dráma játszódott le, melynek egy ismert nevű színész és egy fiatal huszárhadnagy a szereplői. *Csongori* Mariska színésznőnek Szerecsen-utca 8. szám alatt lévő lakásán reggel hét órakor halántékon lőtte magát *Vécsey* Ervin huszonhat éves huszárfőhadnagy, aki most halálusán megsebesítve fekszik a 16 számú helyőrségi kórházban. Az öngyilkosság indító okai nem mindennapiak és különösen drámai jellegű kölcsönöz annak az a körülmény, hogy a főhadnagynak szíve választottja, *Csongori* Mariska, akiért meg akart válni az élettől, súlyos betegen fekszik s állapota annyira reménytelen, hogy gyóntató papot is hívtak hozzá. *Vécsey* Ervin főhadnagy a zombori huszároknál szolgált és a télen ismerkedett meg *Csongori* Mariskával, aki akkor a zombori színtársulat primadonnája volt. *Vécsey* beleszeretett a szép színésznőbe, akinek állandó kísérfője lett. *Csongori* Mariska karácsony óta gyengélkedik és Zomborban egy izben a színpadon összeesett a »Nebántsvirág« című darab előadásakor. Azt beszélik, hogy az amugy is ideges nő ezen az estén valamitől megijedt és azóta idegbaja súlyosbodott. A tavasszal *Csongori* Mariska Budapestre jött, hogy gyógyíttassa magát. Az volt a szándéka, hogy a nyáron át ismét a városligeti színpadon fog játszani és Feld igaz-

gatóval már tárgyalásokba is bocsátkozott szerződés iránt. Azonban baja napról-napra súlyosbodott és egy hónappal ezelőtt Vécsey Ervin főhadnagy is feljött hozzá Budapestre, hogy vigasztalja és ápolja. A szerelmes pár Vécsey Ervin és neje név alatt a Szerecsen-utca 8-ik szám alatt vett egy hónapos szobát. Vécsey főhadnagy, aki Zomborból szabadsággal utazott el ezredétől, Budapesten rendszeren polgári ruhában járt. A legnagyobb odaadással ápolta Csongori Mariskát, akinek az állapota a legutóbbi napokban válságosra fordult. Tegnapelőtt orvosai konziliumot is tartottak és Kéty tanár megvallotta a főhadnagynak, hogy Csongori állapota reménytelen. A művésznap tegnap reggel gyóntató papot is hívott, aki feladta neki az utolsó kenetet. A főhadnagyt nagyon leverte a művésznap reménytelen állapota és egész éjjel kétségbeesve járt fel s alá a szomszédos szobájában. Tegnap teggel 7 órakor még búcsuzó levelet írt bajtársainak Zomborba és éppen midőn a gyóntató atya Csongoritól távozott, golyót röpített az agyába. Már tegnap mondotta Kéty tanárnak, hogy nem tudja túlélni kedvese halálát. A durranásra besiettek a házbéliek, akik a főhadnagyt vérében eszméletlen állapotban találták. Az előhívott mentők Vécseyt a 16. számú helyőrségi kórházba szállították, ahol még a délelőtti folyamán meg is halt. Az öngyilkosságról Csongori Mariska is tudomást vett, akinek állapotát ez a szomorú esemény természetesen még súlyosabbá tette.

* Rágalmazási pör Bernardák ellen. A hírhedt Bernarda-ügy újra fölmerült és pedig az igazság nevében alighanem nagy küzdelemmel, mely azonban előreláthatólag még szében fogja bevilágítani a tipikus szocialista bandát rut hazugságaival. A községi zárda nevében rágalmazási panaszt adott be Tetéfleni Armin dr. a kir. ügyészség útján a büntető járásbíróhoz. A községi szent Domokosról nevezett női szerzet, illetve kongregáció rendháza főnöknője, Herzl Vicentia Mária emelt panaszt rendháza, illetve konventje nevében Bokányi Dezső magánhivatalnok, Mühlfeit Mária volt apáca és Kummer Ferenc községi lakos kertész ellen a bkv. 258. §-ába ütköző rágalmazás vétsége miatt.

* Bulyovszky József dr. haldoklik. Nagyvárad volt polgármesterének betegsége az egész város osztatlan részvéte a legnagyobb aggodással nézi. A nagy beteg állapotában vasárnap óta reménytelen fordulat állott be s most már eszméletlenül óriási kínok között haldoklik a napok óta szenvedő nagy beteg. A múlt éjszaka a legnagyobb válságok között telt el. A beteg rohamai megismétlődtek s most csak teljes lemondással nézhetünk a katasztrófa elé. A nagy beteg ágya körül virraszt egész családját s orvosait.

* Juniusi időjárás. A szegedi »Meteor« júniusra a következő kritikus időjárás bocsátotta ki: Junius havának csomópontjai: 3-4-10-14-16-18-23-25-26-28-ra esnek, de a 16. és 26-ikét kivéve mind meleg jellegűek. A 16-26-ikiaknál is csak annyiban érvényesül a hideg jelleg, hogy esőt és pedig zivataros, nem lehetetlen, hogy nagyobb terjedelmű jégesőt hoznak. Junius havában nagyobb mennyiségű napkitörésekre számíthatunk, ami a hónapnak erősebb meleg jellegét fog kölcsönözni gyakori zivatarokkal. Junius valóságos nyári hónapnak ígérkezik, de végével erős változásokkal s megtörténhetik, hogy a változások folytán éppen az aratások megkezdése előtt sok helyen elveri a jég a termést, amit azonban országos védekezéssel elháríthatnánk.

* Gondatlanság a villamos berendezésnél. A villamos világítás utcai berendezésénél most helyezik az idomtalan árbocokat a vastartókba. Ez a munkálat azonban nem éppen a kellő

elővigyázat és gondosság mellett történik. A vastartók és az árbocok az uton és ut mellett hevernek a legnagyobb rendtelenségben. A mi utcáink különben is elég rendezetlenek és sötétek s ez az állapot még jobban akadályozza a forgalmat. Már több kisebb balesetről értesültünk. Jó volna talán addig intézkedni, a míg nagyobb baleset nem kényszeríti erre a rendőrséget.

* Talált gyermek. A tegnapi nap folyamán a Szacsavay és Kert-utcákon közlekedőknek feltűnt egy két évesnek látszó gyermek, ki órák hosszáig ott őgylgett a két utca sarkán, anélkül, hogy valaki ügyelt volna rá. A járőrök mindjárt tisztában voltak, hogy a gyermek odatévedt s minden felügyelet nélkül áll, azonnal értesítették a rendőrséget. A szép kis babát aztán a rendőrségre vitték, hol szülője vagy hozzátartozója átveheti.

* A Henry-cirkusz naponként megtelik közönséggel, amely tapsol az előadás minden darabjának. A gazdag és pompás számokból összeállított műsor, ha eltekintünk a tömegmutatványoktól, semmivel sem áll a Barnum-cirkusz mögött. A remek lovak egész csoportja, a műlovarok és lovárnok ügyessége meglepő, de legnagyobb és méltó bámulatot a biciklizők keltenek. Érdekes dolgokat produkálnak a jongleurok. D. cséretet érdemel Barker miniatűr cirkuszával; az általa betanított állatokkal nevetgetőn érdekes dolgokat mutat be. Minden második nap új műsorral tartják az előadásokat.

* Az elátkozott pénz Gyilkosság történt a napokban a hevesmegyei Kerecsend község határában, ahol Dani Ferenc cigány agyonverte Csiki Lajos cigánytársát. A nyomozás során igen érdekes dolgok derültek ki erről a szomorú esetről. Pár héttel ezelőtt lopás történt az avasi pusztán, ahonnan négy lovat vittek el a tolvajok. Ezek a lovak elkerültek Hevesbe Pintér Ferenchez, aki ismert nevű lókereskedő és orgazda. Pintér elvitte a vásárra a lovakat, ahol el is adta. Mikor a vásárról hazafelé tartott, a tolvajok, akik a lopott lovakat átadták, a határban várták, hogy az eladott lovak árán megosztzkodhassanak. Pintér azonban úgy látszik, nem volt hajlandó az osztzkodásra, amiért leverték és a pénzt elvették tőle. Ejjel találták Pintér a vásárról hazatérő utasok, amint véres fejével vánszorgott az uton. Az ismerősök hazavitték Pintér, aki azonban nem árulta el a tolvajokat, csak annyit mondott, hogy utonállók támadták meg és pénztárcáját, melyben 840 forint volt s a négy ló ára, azt elrabolták tőle. Másnap korán reggel Dani Ferenc és Csiki Lajos cigányok ürügyben a mezőn balagtak, egy nagy borbélyelláríst találtak, amelyben 840 forint volt nagy bankókban. A tárczát Csiki látta meg és kapta fel, de just formált hozzá Dani is, aki azt követelte, hogy osszák meg a pénzt. Csiki nem egyezett bele a felosztásba s emiatt Dani orozva leütötte Csikit, aki meghalt. A nyomozás során kiderült, hogy a talált pénztárcza a Pintér Ferencé volt, amit elraboltak tőle, de a rablók a sötétségben a menekülés alkalmával elvesztették a tárczát és azt találták meg a cigányok, ami a Csiki halálát okozta.

* Találtatott egy drb erszény. Atvehető a rendőrség 4-ik számú szobájában.

* Figyelmeztetés. Saját érdekében eslelszik mindenki, ha a villamos berendezésekről a Nagyvárad-i Műszaki Villamos Vállalattól (Kert-utca 81. szám, Auer üzlet) költséget kér, mely a legalaposabban és teljesen díjmentesen állítatik ki a n. é. közönségnek. Csillárok részletfizetésre is kaphatók.

EGYESÜLETEK.

A régészeti és történelmi egyesület választmányi gyűlése. Jelen voltak: Dr. Beöthy László elnök, főispán, dr. Karácsonyi János alelnök, Bereczky Géza pénztáros, Kö-

széssy Gyula muzeumi őr, dr. Thury Kálmán ügyész, dr. Bozóky Alajos, Grócs Béla Baróthy Pál. tagok.

A gyűlés kezdetén dr. Karácsonyi János alelnök érdekes jelentést tett a herpályi (berettyóújfalusi) templomromok és kiásott alapok állapotáról, mely a Műemlékek Országos Bizottságának költségén nemsokára restaurációt nyer. E XIII. századbeli templomromok képezik egyetlen Arpádkori emlékként Váradtól Budapestig.

Az ideai közgyűlés idejét június 28-ára tette a választmány, melynek legérdekesebb tárgyát Gyalokay Jenő értekezése »Zólyomi Dávid« címmel és Karácsonyi János fölolvásása a bihari ásatások eredményéről fogja képezni. Csádrán Gyula földbirtokos, Biharország turista- királya felhívására a vál. elhatározta, hogy a fenesi u. n. Béla-vár dűledező romjainak megtámasztásáról is gondoskodni fog, nehogy ez az Arpádkori, bár szerény emlék is elpusztuljon. Orvendetes tudomásul szolgált Molnár Lajos gyógyszerész belépése az egyesület tagjai közé. Az utolsó választmányi gyűlés óta a következők gyarapították az egyesület muzeumát: Baranyi Lászlóné, Baranyi László, Debreczeni Zsigmond, Kugler János, Andriška Károly, Bunyitay Vincze, Pekánovits Imre.

TANUGY.

Vizsgálatok a községi iskolákban.

Az évről vizsgálatokat a községi iskolákban az újravárosi fiú- és leányiskolák kivételével június 15., 16., 17., 18., 19-én fogják megtartani. Újravároson, mivel a tanítás ott szeptemberben szünetelt, június 23., 24-én lesznek a vizsgálatok. A torna- és énekvizsgálatok június 15. megelőző héten tartatnak.

Vizsgáló bizottságok.

Az elemi iskoláknál:

1. Az I. fiú-osztályokhoz: Materny Imre elnöke alatt Dr. Adorján Armin és Dietz Mihály.
2. Az I. leány-osztályokhoz: Ficzek Lajos elnöke alatt dr. Márkus László és Szokoly Tamás.
3. A II. fiú-osztályokhoz: Váradai Mór elnöke alatt Beczkai Lajos, Pakala Tamás.
4. A II. leány-osztályokhoz: elnöke alatt Mágó János és Málhé Lajos.
5. A III. fiú-osztályokhoz: Dr. Kecskeméti Lipót elnöke alatt Bari József és dr. Thury Kálmán.
6. A III. leány-osztályokhoz: Ragány János elnöke alatt Gábel Jakab és dr. Kornstein Lajos.
7. A IV. fiú-osztályokhoz: Dr. Radó Ignác elnöke alatt dr. Hoványi Gyula és Bozóky Béla.
8. A IV. leány-osztályokhoz: Stark Gyula elnöke alatt dr. Döri Ferenc és Heringh Sándor.
9. Az V. és VI. fiú-osztályokhoz: Száhlender Károly elnöke alatt Gencz János és Komlósi József.
10. Az V. és VI. leány-iskolákhoz, valamint a csillagvárosi vegyes, I. és II., velencei I. vegyes osztályokhoz: Gabrielly Lajos elnöke alatt Auspitz Adolf, Horváth Endre és Molnár Lajos.
11. Ismétlődő leány-iskolákhoz: Stark Gyula elnöke alatt Málhé Lajos és Váradai Mór.
12. A torna-vizsgálatokhoz: Dr. Hoványi Géza elnöke alatt Böszörményi Géza, dr. Baróthy Akos, Mezey Mihály, Ragány János, Szokoly Tamás és Váradai Mór.

Auspitz Adolf magániskolájához: Dr. Berke-vics Ferenc és dr. Grócs Menyhért.
A polgári fiúiskolához: Dr. Molnár Imre, dr. Nagy Géza és dr. Konrád Márk.
A polgári leányiskolához: Dr. Grósz Menyhért, Hlatky Endre és Ragány János.

Miről a bizottságok elnökei azzal értesítetnek, hogy az elemi iskolai vizsgálatok sorrendjét a csoport-igazgatók, illetőleg sorosztálytanítók közbejöttével megállapítani s erről a bizottság tagjait, valamint a szülőket alkalmas módon jó előre értesíteni s az illető iskolaigazgatók által a vizsgálatok alkalmával a t. bizottsági tag uraknak átadandó úrlapon a vizsgálat eredményéről az isk. elnökhöz jun. 25-ig írásbeli jelentést tenni sziveskedjenek.

A jövő tanévi beírások idejéül szeptember 1—5-ik napjai, a javító, felvételi és pótvizsgálatok szept. 2—3-án, a tanítás megkezdése 7-ére tűzeti ki.

Vizsgálat. A nagyváradi kir. rkath. tanítóképzőben magántanulók részére az osztályvizsgálatok 1903, június 20. és 22-én lesznek. Jelentkezés levél útján, vagy személyesen 1903, június 17-ig bezárólag.

Nagyvárad, 1903, május 29.

Az igazgatóság.

Vizsgálatok a nagyváradi rkath. püspöki kisdudóvónó-képző intézetben az 1902/3-ik tanév végén. — Evzáró osztályvizsgálat 1903, június 12-én és 13-án. Magántanulók részére osztályvizsgálatok 1903, június 12, 13, 15 és 16-án mindig délután. — Képesítő-vizsgálat írásbeli rész 1903, június 18-án. Szóbeli vizsgálat hittanból június 19-én, a többi tantárgyból június 24-én és folytatólag.

Nagyvárad, 1903, május 29.

Az igazgatóság.

NYILTTÉR.

Szabott árak!

China - ezüst gyári raktár

Nagyvárad, Bémer-tér.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, u. m. étszerek, asztalterítékek, gyertya- és karos gyertyatartók, álló villany-lámpák, tálcák, asztal- és gyümölcsállványok, dísz-tárgyak a legújabb művészies kivitelben. Patina, Doré és oxyd nász-ajándékok, verseny- és jubileumra alkalmi tárgyak stb. Vendéglő-, szálloda- és kávéházberendezések a legszolidabb kivitelben. — Chinai és valódi ezüsthöz igen alkalmas a chinai ezüst gyári raktár ezüst fémtisztító pora és ezüst fémtisztító-vize.

70

Szabott gyári árak!

En gros, en detail!

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Igazságszolgáltatás.

Az anti paraszt-dráma.

— Esküdtzéki tárgyalás. —

Tegnap folytatta a törvényszék esküdtbíró-sága az anti verekedés tárgyalását.

Délelőtt dr. Grósz Menyhért és dr. Gerő Sándor törvényszéki orvosok szakvéleményét hallgatta meg az esküdtbíró-ság a sérülések minőségére s a halál okára vonatkozólag.

A boncz-jegyzőkönyv alapján megállapították, hogy a súlyos részvégtü bittal való ütések következtében Kolozsi Imre koponyazúzódást szenvedett s az agy kéregállománya szétromcsolódott.

E sérülések alapján megállapítható volt, hogy az ütések föltétlen halálos természetűek voltak s Kolozsi Imrét gyorsan érkező orvosi segítség sem menthette volna meg.

A törvényszéki orvosok kihallgatása után a tanuvallomásokra került sor, a mi az egész délutánt igénybe vette.

Szemtanuk vallomása megerősíti, hogy Hizó István biztatta társait Kolozsi leütésére.

Több közömbös tanuvallomás után késő délután az esküdtsekhez intézendő kérdések megállapítása után a tárgyalást mára halasztották.

Soós bíró fogva marad. A budapesti büntetőtörvényszék váditanácsa tudvalevőleg elrendelte a vesztegetéssel vádolt Soós Kálmán bíróra nézve a bünvizsgálatot és a vizsgálati fogágot, amire Soóst a múlt héten tartóztatták. A váditanács ezen végzése ellen Soós bíró ügyvédje, dr. Vajsz Sándor, felebbezett a királyi táblához. Ezt a felebbezést tegnap a királyi tábla elvetette, így tehát Soós fogva marad.

TAVIRATOK.

Az udvarból.

Bécs, május 28. Izabella főhercegné leányaival, Mária Henriette és Mária Alice főhercegnőkkel és fiával, Albrecht főherceggel tegnap este Velenczébe utazott. Klotild főhercegné és leánya, Erzsébet Henriette főhercegnő ma délután innen Budapestre utaznak. — Frigyes főherceg Pozsonyból ideérkezett. (M. T. I.)

A képviselőházból.

Budapest, máj. 28. (Saját tud. táv.) Az ülés végén Vészi József polemizál Vázsonyival a szólásszabadság tulkapásairól.

Vészi szerint a 67-iki 12. t. cikk keretében közjogi fejlődésünk nagyot haladt, de a szólásszabadságnak nem szabad oda fajulnia, hogy parlamentünk nyavalyássá váljék.

Vázsonyi erre válaszolva fejtegeti, hogy a teljes szólásszabadság biztosítja a nép akaratának megnyilvánulását s csakis akkor egészséges a parlament, ha abban a nép, a nemzet akarata érvényesül. Vázsonyi válaszával az ülés véget ért.

Rémes gyilkosság.

Balmazújváros, máj. 28. (S. t. t.) Pinczés Imre jómódu gazda hónapok óta emésztő szenvedéllyel szerelmével üldözte Hegedüs Ferenczné szomszédasszonyát, a ki mit sem akart tudni Pinczés Imre szerelméről. A szenvedélyben elvadult ember ma az utcán rálesett Hegedüsre s egy szekerczével fejét törzséről lemetszette. A borzalmas gyilkost ott a néptömegben letartóztatták.

Vasuti állomások kibővítése.

Budapest, május 28. (Saját tud. táv.) A pénzügyminiszter most terjesztette be a képviselőház elé az állami beruházásokról szóló törvényjavaslatot. A kereskedelemügyi tárca ressortjában több milliónyi fedezet van felvéve a nagyobb

vasuti góczpontok állomásainak kibővítésére. Ezek között a nagyváradi vasutállomás is nagyobb összeggel van felvéve a kibővitendők közé.

Apponyi Albert gróf ünnepe.

Budapest, május 28. (Saj. tud. táv.) Apponyi Albert gróf ma eberhardi birtokára utazott, ahol családi körben tölti a pünkösdi ünnepeket s csak kedden tér vissza a fővárosba és szerdán veszi át az elnöklést a képviselőházban.

Megyék az obstrukció ellen.

Turóc, május 28. (Saj. tud. távir.) Turóc, Nyitra és Komárom megyék közgyűlésein ellátározták, hogy felirnak a képviselőházhoz az obstrukció elleni tiltakozásukat kifejezendő s a kormány-nak bizalmat szavaznak.

A szerb király elleni összeesküvésről.

Zimony, május 28. A Münchenben megjelenő Neueste Nachrichten című lapnak a szerb király elleni összeesküvésről szóló híre arra a régebbi tényre vezetendő vissza, hogy Mirko hercegnek volt adjutánsa, Novakovics feljelentést tett a szerb hatóságokhoz, hogy állítólag Nikita fejedelem küldötte őt Skossics Bozsó Dalmáciában élő száműzött szerb alattvalóhoz, hogy Sándor királyt gyilkolja meg. Szerbiában Novakovicsot gyanus egyénnek tartják, a kinek kalandos meséi nem érdemelnek hitelt. (M. T. I.)

Olasz diákok Ausztria ellen

Róma, máj. 28. (Saj. tud. távir.) Palermó, Nápoly és bolognai egyetemi hallgatók és diákok zajos utcai tüntetéseket rendeznek Ausztria ellen.

Gyanus betegség egy hajón.

Trieszt, május 28. A Fairlie nevű gőzösön, a mely szombaton érkezett Bombayból ide, egy indiai származású fűtő megbetegedett. Az egészségügyi bizottság elővigyázatból beszüntette a hajó főleg gyapotból és rizsből álló rakományának partra szállítását és a gőzöst legénységével együtt megfigyelés végett elkülönítette. (M. T. I.)

Gyilkos kártyajátékos.

Temesvár, máj. 28. Feigenbaum Izso házaló Klein Jakab kartársával kártyázás közben összeveszett és sörkancsot vágott ennek a fejéhez. Klein összezúzott koponyával lerogyott és nyomban szörnyethalt. (M. T. I.)

000	REGÉNY CSARNOK.	000
000		000

S o r s j á t é k.

Regény.

Irta: Stella (Szőke Berta.)

2

— De anyám, hisz még iskolába járok, — vetette ellen a lány.

— Igen iskolába fogsz te járni . . .

— No ne vitatkozzatok kérlek, anyuska olvasd inkább azt a kis hirdetést, — szakítá félbe a férj.

— En nem vagyok kíváncsi a ti örökös boldogságaitokra. Hagyjatok nekem békét, más

gondom van nekem, ha eszembe jut hogy a lányom felnő és nem tud...

Vajda nem hagyta befejezni a mondatot, nevéhez ment, átölelte a még mindig karcsú csinos alakot és megnyugtatólag mondta:

— Ne keseregi, öregem, majd jóra fordul minden, a mi Mártánkból ép oly jó gazdaszszony fog válni, aminő te vagy, kap egy derék jó férjet, akinek a kedvéért...

— Ugyan ki venne elegy ilyen könyvmolyt, — duzzogott a nő.

— Nézd csak azt a kis hirdetést. Olvasd Márta!

Márta azonban nem szólt, szeméit ábrándosan függeszté a messze távolba, szívé a különböző érzések gyorsabb mozgásba hozták. Az apa észreveszi a lánya lelkében végbemenő változást.

— Hát nem olvasod? — kérdé. — No majd olvasom én.

Márta hálásan emeli apjára szeméit, amikor annak arcán észreveszi azt a sokat mondó egyszerűn pajkos mosolyt, hozzá fut, s piruló arcát széles mellére rejti.

— De hát mi van veletek? — szólalt meg Vajdáné, ki nem érti az egész jelenetet — olyan különösek vagytok.

Vajda felelet helyett, a következőket olvasta jennhangon.

»Elkészve, de elnemfelejtve. Ha azon kaposi urhölgy, ki az 189... bécsi kiállításon atyjával Bécsben, a Práterben egy bagosi fiatal emberrel megismerkedett, ott léte alatt többször találkoztak, még mindig hajlandó nevezett L... K... nevű magas, barna fiatal emberrel francia levelezésbe bocsájtkozni, úgy kéretik ezen ifju által, hogy sziveskedjék teljes neve, — melyet talán még el nem felejtett — és Szamos-Bagos címre mielőbb levelet intézni. (A kaposi kölgyek kéretnek a hirdetést körülben terjeszteni, nehogy az illető hölgy figyelmét kikerülje.)

— Lári-fári, jegyezte meg Vajdáné, a felolvasás elhangzása után, — mi közünk nekünk ehhez az egész dologhoz? Nem értem mi az a mi benneteket olyan extasisba hoz.

— Hát nem ismersz rá?

— De kire és mire kell itt ráismerai.

— Ej, ej, asszony, de rövid a memóriád. Kire másra mint a mi Mártánkra. Az a fiatal ember most hívja őt fel a levelezésre, két év után. Nem különös?

— Es te megengedted ezt? csodálkozik a feleség.

— Igen. Persze akkor azt hittem, az egészből nem lesz semmi, haza jönnek mindketten és elfelejtik a dolgot. De bizony nem úgy történt. Ez ugy látszik komoly...

— Oh te vén ábrándozó, de mindent el tudsz hinni, — dühösködék a feleség.

— Hiszen láthatod kérlek. No Márta munkára fel, — fordult leányához.

A lány kibontakozott apja karjaiból. A szülők vitatkozása még zavartabbá tették. Nagy kék szeméit tévetege hordta körül.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Mezőgazdasági tanfolyam néptanítók számára.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a gazdasági ismétlőiskolák vezetésére hivatott néptanítók gazdasági kiképzése céljából folyó évi július hó 15-étől augusztus hó 10-éig az 1. adai, 2. algyógyi, 3. csákvári, 4. békéscsabai, 5. hódmezővásárhelyi, 6. jászberényi, 7. karcagi, 8. kecskeméti, 9. lugosi, 10. szerbnyag-szentmiklósi, 11. rimaszombati, 12. szabadkai, 13. szentimrei, 14. pápai földmivelésiskolákon 20—20, összesen 280 néptanító számára négyhetes gazdasági tanfolyamokat rendez.

A négyhetes tanfolyam tartamára minden felvett néptanító 100 (egyszáz) korona átalányban részesül, melyből utiköltség, ellátás, szóval minden költség fedezendő.

Tanfolyamokra tényleg alkalmazásban lévő oly néptanítók vétetnek fel, kik mezőgazdasági tanfolyamon még részt nem vettek.

A tanfolyamokra való felvételre a tanítók csakis az illetékes vármegyei tanfelügyelőségük útján folyó évi június hó 10-éig jelentkezhetnek.

Budapest, 1903. évi május hó 20-án.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

A rétek öntözése. A rétek termőképességét tudvalevőleg öntözéssel jelentékenyen lehet fokozni, de nem lehet fentartani, mert az öntözésre használt patak- és folyóvíz a foszforsav- káli-, és nitrogén vegyületeket nem tartalmazza oly mértékben és arányban, hogy az a termésekben kivitt növényi tápanyagok pótlására elégséges lehessen. Igazolja ezt azon körülmény is, hogy az öntözött rétek a műtrágyákat és pedig különösen a foszfortrágyákat — a mely tápanyagból az öntözésre használt vizek legkevésbé tartalmaznak — nagyon meghálálják. Hogy azonban az öntözés trágyázó hatását minél jobban kihasználjuk, oly időben kell öntözni, mikor az a legtöbb ásványi anyagot tartalmazza.

Habár a tavaszi öntözésnek nagy előnyeit bizonyos körülmények között el kell ismerünk, az őszi öntözést előnyben kell részesítenünk, mert akkor a patak és folyóvizek több növényi tápanyagot tartalmaznak, mint tavasszal, tehát az öntözés trágyázása hatása nagyobb. Más előnye, hogy ősszel a víz hőmérséke magasabb, mint a levegőé, ami kétségtelenül nem csekély jelentőséggel bír.

Az őszi öntözés legmegfelelőbb ideje október—november hó. Minél korábban kezdjük az öntözést, annál előnyösebb, mert így a víz kihasználásának lehetősége nagyobb. Cél szerű az öntözést már azért is korábban kezdeni, mert így hamarabb befejezhetjük azt; ha már fagyos idők járnak, veszélyes lehet a rétre, ha víz van rajta.

A téli fagyok beállta előtt a rétnak száraznak kell lennie, mert ha jégkéreg képződik a rétfelületen, a növények könnyen megfulladnak; a jégkéreg azért is hátrányos, mert míg el nem olvad, a vegetatio megindulását késlelteti, azért lehetőleg arra törekedjünk öntözésénél, hogy befejezzük azt, mielőtt az erősebb fagyok beállának.

Határidők.

	Budapest, május 28.
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.86
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsdé

	Budapest, május 28.
Oszták hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. május 28-án.	
Magyar aranyjárdék 4	121.25
Magyar koronajárdék —	91.25
Magyar vasuti kölcson aranyban 4/3	—
Magyarvasuti kölcson ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	99.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldtehermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyereséj-sorsjegyek-kölcson	199.—
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcson	156.50
Oszták járadék papirban	100.20
Oszták járadék papirban	100.20
Oszták járadék aranyban	121.25
Oszták korona járadék	100.75
Oszták államsorsjegyek	153.—
Oszták magyar bank részvény	16.40
Magyar hitelbankrészvény	726.—
Oszták hitelintézet részvény	676.—
Párisi vista	95.17
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.06
Németbirodalmi márka	117.15
Londoni vista	239.67
20 márkás arany	23.45

SZERKESZTOI POSTA.

Dr. H. L. Az előbb küldött ezikk olyan időben jött, amikor más fontos és aktuális dolgok napokig kiszorították, — de mire levelét megkaptuk, már megjelent a szép vezércikk. A másik — sajnos — elkésett; ezuttal más helybeli munkatársunk foglalta le a helyet. Tárzaja jönni fog az ünnepen. Szives üdvözlét!

A szerkesztésért felelős

Dr. VUOSKICS GYULA.

Első nagyváradai zálogház.

NAGYVÁRAD, KOSSUTH-UTCZA, a „Sas szálloda” kapujával szemben.

Pénzkölcsön 8°-ra.

Értékpapirokra és sorsjegyekre 8°-ra a legmagasabb előleget ad.

Már zálogban levő sorsjegyeket, vagy értékpapirokat kiváltunk és olcsóbb kamatra magasabb kölcsönt adunk és kiváratra napi árfolyamban azokat meg is vesszük.

Mindenemü ékszerekre, ipari és árucikkekre a legkisebb összegtől a legmagasabbig legszolidabb feltételek mellett nyújt kölcsönt.

Visszafizetéseket a legkisebb részlettörlesztések mellett elfogadunk; ugyszintén vidéki megbízásokat is elfogadunk s azokat pontosan elintézzük.

Értékpapirok, sorsjegyek és ékszerek nagy tételeinél a legmesszebb menő kedvezmény biztosított.

Mindenemü ékszerek, arany láncok, arany órák, (különlegességek) gyűrűk s az ékszer szakba vágó mindenféle cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása.

Diskrét kölcsön ügyletek elintézésére a kapu alatti külön bejáratnál külön terem áll rendelkezésre.

273.

Tisztelettel:

ELSŐ NAGYVÁRADAI ZÁLOGHÁZ TULAJDONOSA:

KLEIN M. és FIA,

Nagyvárad, Kossuth-utca 6. szám.

Legolcsóbb zálogház Nagyváradon.

Legolcsóbb zálogház Nagyváradon.

Hazai ipar!

Butor

Modern lakásberendezések, valamint egyes butordarabok gyári árban

REISZ és PORJESZ

butorgyárosoknál, 296

Nagyvárad, Zöldfa utca elején.

Kizárólagos kosárüzlet.

A közelgő tavaszra megérkeztek nagy mennyiségben különböző a laku kerti székek, kerti garnitúrák, utazó kosarak és mindenféle kosárárak, melyeket eredeti gyári árakban árusítok. Nagy választék **GYERMEKKOCSIKBAN**, különböző házi butorokban és alkalmas ajándéktárgyakban.

Olcsó, szabott árak! Kiváló tisztelettel:

OPPENHEIM F. VILMOS KOSÁRÁRU KERESKEDESE

NAGYVÁRAD, Fő-utca. (Barts-ház.)

Városi és vidéki telefon 251. sz.

Előpataki gyógyviz.

Főraktár: Bihar-, Békés- és Szilágy-megye részére:

Szabó és Hajnal

fűszer-, csemege-, bor- és déligyümölcs-üzletében

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,
a Széchenyi szállodával szemben.

Az „Előpataki Gyógyviz” kitérő sikerrel használják:

1. A gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorgörcs, gyomorégésben, a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és szélcsábában, hányásoknál.
2. Altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben s az ezzel járó rászokor s kedélykór szokásos székrekedéseinél.
3. Máj- és lépdegánatokban, az epe kivetető csöveinek hurutos bántalmainál, sárgaságban, epekövekben, a poszgerj és váltólázakból származott lépdegóknál.
4. Fejlődési sápkórban s az ezen alapuló hőszámzavaroknál, a görvélykór torpid alakjainál s különösen vérszegénységi állapotoknál.
5. A vesék és húgyhólyag hurutos bántalmainál, a kezdődő húgykő és fűnyerlerakódás eseteiben kitérő hűgysavoldó.
6. A méh idült tömüléseinek, dagainál, fehér folyás s rendetlen havadásnál.
7. A nemi részek gyengeségeiben.
8. Angolkórban egyáltalában gyermekeknél a szervezet ép és erős kifejlődését vas-és mész-tartalmánál fogva meglepően elősegíti.

Az előpataki ásványvizet nemcsak a betegek használják, egészséges embereknek is üdítő itallal szolgál s különösen borral vegyítve a háztartásnál általános használatban van. Ez idő szerint évente 1.000.000 palackon felül küldetik szét bel- és külföldre.

Kapható: minden jelesebb fűszerkereskedés-és vendéglőben.

AZ ELŐPATAKI GYÓGYFORRÁSOK KEZELŐSÉGE. 711

Fontos az érdekelteknek tudni,
 hogy míg egyéb fajta keserűvizekből egy egész pohárral szükségeltetik,
 addig hathatós már fél pohár

IGMÁNDI

KESERŰ-VIZ.

Mint kitérő étvágyat hozó természetes gyomortisztító és hashajtó. Amellett könnyen bevehető, mert ize nem émelygős, sós, hanem kellemes keserű.

Kapható mindenütt, ugy a forrástulajdonos:

SCHMIDTHAUER LAJOS gyógyszerésznél **KOMÁROMBAN,**
 üvege 60 fillér.

Minőségileg [kéretik össze nem téveszteni más olcsóbb fajta keserűvizekkel s beszerzésnél határozottan SCHMIDTHAUER-féle Igmándi viz kérendő.

Kapható helyben minden gyógyszertár és fűszerkereskedésben. 238

Export Amerika és Angolországba.

Telefon 418.

Kerületi képviselő: **Biró József.**

Telefon 418.

Első nagyváradai gyári festékraktár!

Telefon 441.

Telefon 441.

GALLOVITS I.

NAGYVÁRAD, Nagy-Teleky-utca 532. sz.,
 saját ház.

Legolcsóbb festékáru bevásárlási forrás.

Ajánl

száraz és olajbatört festékeket,

firnisz, butor és kocsilackot.

Bronzok, szobafestő és mázólcsetek és meszelők

nagy raktára.

272

Különösen nagy raktár **szoba-padló lackokban.**

A legujabb találmányu **LINOLEUM padló-fénymázt** van szerencsém a m. t. közönség b. figyelmébe ajánlani, mely igen gyors száradásánál, fényességénél és tartósságánál fogva minden más padló-lackot fölülmul.

Hirdetések felvételnek
 a legjutányosabb árban e lap
 kiadóhivatalában.